

EL PLA

Publicació del Pla de Mallorca

AGOST 2020 | Núm. 4

DOSSIER

Estrangers al Pla: una comarca oberta al món

Tot i que els primers estrangers que van arribar a Mallorca ho feren a la Serra de Tramuntana o a zones costaneres, cada cop més gent de diferents nacionalitats elegeix el Pla de Mallorca per establir-se o treballar. Motivats per la tranquil·litat dels seus pobles, la proximitat de l'entorn rural o els lloguers més assequibles, troben a algun dels seus municipis una opció de vida. El Pla els aporta molt i ells també hi deixen la seva petjada.

Pàgs. 3 - 14

Gresol de cultures

Estrangers residents al Pla
expliquen la seva experiència

Recollim les històries de veïns i veïnes d'Alemanya, Veneçuela, Escòcia i el Perú, que expliquen què els va dur al Pla de Mallorca, com és la seva vida al poble i com ha estat el seu procés d'integració.

Segueix a pàg. 13.

"Sóc una veïna més"

Irene Peukes,
dissenyadora alemanya
resident a Sineu

Irene Peukes va arribar a Mallorca fa més de 20 anys per treballar a Camper. Al 2004 s'instal·là a Sineu i creà el seu propi projecte : Pla.

Segueix a pàg. 11.

Estrangers al Pla de Mallorca: la connexió amb la vida cultural del poble

Magdalena Aguiló. - Recull d'exemples d'estrangers residents a diversos municipis del Pla que han cercat establir connexions culturals i socials amb la vida dels pobles que els han acollit. Segueix a pàg. 5.

Estrangers? Què s'amaga darrere un nom?

Andreu Ramis. - Quin és el mot escaient per diferenciar les persones que són d'aquí de les persones que són de fóra? Fem servir sempre la mateixa terminologia? Segueix a pàg. 9.

El Pla

Publicació periòdica
del Pla de Mallorca

Núm. 04- AGOST 2020

Edita:

Associació Pla de Mallorca XXI

PLA DE MALLORCA XXI

info@plademallorcaxxi.com
www.plademallorcaxxi.com

Les informacions recollides a
El Pla són generosament
facilitades pels següent
mitjans de comunicació local:

- Es Saig (Algaida)
- Titoieta Radio (Algaida)
- Fent carrerany (Maria)
- Bona Pau (Montuiri)
- Serra Mamerra (Petra)
- Llum d'oli (Porreres)
- Butlletí digital Porreres
- Mel i Sucre (Sant Joan)
- Sa Sella (Sencelles)
- Dínola (Sineu)
- Sa Plaça (Sa Pobla)

Col·laboradors a aquest
número: Andreu Ramis i
Magdalena Aguiló.

Fotos: xarxes socials dels
ajuntaments, mitjans locals i
iniciatives culturals i artistes.

*El Pla és un diari informatiu
independent i plural que
defensa la llibertat d'expressió.
Les opinions expressades a les
seves pàgines no són assumides
necessàriament per la
publicació, sinó que pertanyen
als seus autors i autores, que en
són responsables.*

Editorial

Al cor de l'illa, a un territori envoltat per l'imaginari d'allò més profund de Mallorca, trobam multitud de persones vingudes d'altres indrets del món. Atretes per la bellesa dels seus camps, la tranquil·litat dels seus pobles, l'autenticitat de la seva gent i la seves tradicions o, senzillament buscant millors oportunitats de vida, conviuen en un gresol de cultures a molts pobles del Pla.

Grans o petits empresaris, emprenedores, artistes, treballadors, exiliades, jubilats o joves que passen la vida (o uns mesos a l'any) a algun dels 14 municipis que conformen la comarca.

En aquest número ens hem volgut apropar a les seves realitats, els motius que els van dur al Pla de Mallorca, que els aporta viure a algun dels seus municipis i també què aporten ells i elles a la regió.

Benvinguts i benvingudes!

Dossier

ESTRANGERS AL PLA

Com ha evolucionat la població estrangera al Pla de Mallorca?

Redacció El Pla. – A l'article publicat el passat 22 d'agost a l'Ara Balears, Sebastià Alzamora assenyalava que “des del carrer del Jamón, fins a les hostatgeries de Felanitx o Lluc, la petjada alemanya és d'una importància absoluta”. Ben enmig d'aquestes coordenades de referència s'hi troba el Pla de Mallorca que, com veurem, no n'és una excepció.

Vint anys de presència estrangera al Pla

La població dels pobles del Pla ha anat evolucionant en els darrers vint anys seguint les dinàmiques que han afectat també la resta de l'illa. Segons les xifres oficials del padró (IBESTAT), l'any 1999 només el 4,9% de la població del Pla era d'origen estranger. S'hi observen certes diferències entre els pobles. Així, a Petra i Llubí no s'arribava al 3%; mentre que Sineu, Sant Joan, Porreres i Montuïri, no sobrepassaven el 4%. A l'altre extrem, Costitx (9,5%) i Santa Eugènia (8,3%) es trobaven per damunt de la mitjana de Mallorca, que en aquell temps era del 7% d'estrangers.

En només deu anys, la situació va canviar dràsticament. De 1999 a 2009, la població del Pla de Mallorca va passar de 28.832 a 36.989 habitants. També es va incrementar la proporció d'estrangers, passant del 4,9% al 17,8%. Encara que tots els pobles guanyen un mínim de deu punts percentuals, segueix havent-hi diferències. Petra i Llubí es mantenen en les darreres posicions, ara amb el 12,3% i el 15,7%, respectivament. Costitx, abans líder, es queda al voltant de la mitjana de la comarca, mentre que ocupen les primeres posicions Porreres (que passa del 3,71% al 22,84%, el poble amb un major increment de població estrangera), Lloret (21,6%) i Montuïri (20,76%). Això no obstant, totes aquestes poblacions s'hi troben per davall de la mitjana de Mallorca: 23,5%.

En els darrers deu anys es produeix un lleuger estancament tant pel que fa al creixement poblacional com a l'arribada de nous estrangers

residents. En el període 1999-2009 la població del conjunt de Mallorca havia crescut a un ritme del 2,7% anual i la del Pla al 2,5%. En canvi, entre el 2009 i 2019, aquest ritme s'alenteix fins al 0,4% i el 0,6%, respectivament (els pobles del Pla guanyen 2.156 habitants en els darrers deu anys). La població estrangera es consolida però no varia massa en nombre ni en ubicació. Així, la mitjana per al conjunt del Pla se situa l'any 2019 en el 17,4% de població nascuda a l'estranger. Per pobles, el primer municipi és Porreres (22,5%), seguit de Lloret (21,4%) i Ariany (20,1%). Sencelles (15,2%), Santa Eugènia (13,3%) i Petra (12,8%), n'ocupen les darreres posicions. Seguint la dinàmica dels darrers anys, cap poble supera la mitjana illenca del 22,7%.

MITJANA MALLORCA	22,7 %
Porreres	22,5 %
Lloret de Vistalegre	21,4 %
Ariany	20,1 %
Costitx	19,3 %
Montuïri	19,1 %
Sineu	17,7 %
Maria de la Salut	17,7 %
PLA DE MALLORCA	17,4 %
Vilafranca de Bonany	16,9 %
Llubí	16,8 %
Algaida	15,5 %
Sant Joan	15,5 %
Sencelles	15,2 %
Santa Eugènia	13,3 %
Petra	12,8 %

Quina és la procedència dels estrangers del Pla?

Recordem que l'any 1999 el líder del rànkung de pobles amb població estrangera era Costitx. El 65% d'aquests eren alemanys, mentre que la resta es dividia en diverses nacionalitats, sense cap altra amb un pes específic. Aquesta importància es veia reflectida, en major o menor proporció, a la resta de municipis del Pla, a excepció de Maria i Vilafranca, on la població alemanya (i europea) era testimonial i en canvi ja hi havia un nombre important de marroquins i, en el cas de Vilafranca, també de cubans.

El 1999, les nacionalitats més representades eren, per ordre, alemanya, marroquina, britànica, argentina i francesa. El 2009 la situació canvia, entrant Romania a la quarta posició, i amb

l'Equador i Colòmbia superant a França, que passa de la cinquena a la vuitena. Costitx, Sencelles i Santa Eugènia són, el 2009, els únics pobles on la presència d'empadronats extracomunitaris és escassa i la població estrangera és eminentment europea (alemanya, britànica i francesa). En els darrers anys, això sí, Sencelles i Santa Eugènia guanyaran en representació argentina.

Conclusions

Com a trets compartits, a la majoria de municipis, l'alemanya s'ha mantingut al llarg dels anys com la nacionalitat més representada, seguida de Marroc (essent la marroquina actualment la nacionalitat estrangera amb més representació al Pla). El 1999, l'alemanya era la primera nacionalitat a nou pobles, la marroquina a quatre i la britànica a un (Sencelles). El 2019 aquesta situació s'ha capgirat: l'alemanya és la població amb més empadronats a quatre municipis, mentre que la marroquina ho és a nou. Només s'escapa d'aquesta dinàmica Maria de la Salut, on la nacionalitat amb més empadronats és l'equatoriana. És destacable la presència romanesa a Algaida i Porreres, la italiana a Lloret i Sineu, la búlgara a Llubí, l'equatoriana a Montuïri (a més de l'esmentada a Maria) o la colombiana a Ariany.

Com hem vist, els alemanys tenen un protagonisme destacat, i així i tot, les dades del padró poden produir un biaix, sobretot pel que fa als darrers anys. Segons les dades oficials, a 2019 hi ha 6.808 estrangers empadronats als municipis del Pla. El 2009 hi havia 1.481 alemanys empadronats; el 2019, només 897. El catedràtic de Geografia Humana de la Universitat de les Illes Balears, Pere Salvà, explicava a l'Ara Balears que la gran majoria d'alemanys no se n'han anat i que només s'han desempadronat. L'advocat de DMS Consulting Alejandro del Campo, citat al mateix article, afirmava que ho han fet per estalviar-se impostos. Sense la possibilitat pel moment de comptar amb aquestes dades de població no empadronada, per a aquesta anàlisi ens hem basat en dades oficials. ●

Pais de naixement	Persones empadronades (2019)	%
Marroc	1.758	25,8
Alemanya	897	13,2
Argentina	563	8,3
Regne Unit	378	5,6
Romania	319	4,7
Equador	315	4,6
Colòmbia	274	4,0
França	202	3,0
Itàlia	171	2,5
Bulgaria	148	2,2
Uruguay	137	2,0
Cuba	124	1,8
Brasil	122	1,8
Rep. Dominicana	100	1,5
Bolivia	84	1,2
Veneçuela	79	1,2
Xile	78	1,1
Països Baixos	69	1,0
Rússia	57	0,8
Polònia	51	0,7
Perú	46	0,7
Senegal	40	0,6
Xina	37	0,5
Paraguay	29	0,4
Índia	21	0,3
Filipines	15	0,2
No consta/No clasificable	694	10,2

Estrangers al Pla de Mallorca

La connexió amb la vida cultural del poble

Magdalena Aguiló Victory

Comissària i gestora cultural

Els estrangers lligats al món cultural que arribaven a Mallorca a començaments del segle passat anaven a la recerca del paradís mediterrani -tal com es veia l'illa de Mallorca als ulls dels visitants del Nord-. Mallorca i Eivissa eren les principals destinacions. A Mallorca, cercaven sobretot els pobles situats al llarg de la Serra de Tramuntana, prop del mar i amb vistes espectaculars.

L'escriptor català Josep Pla a les primeres dècades del segle XX recomanava als artistes arribats a l'illa, allunyar-se de la grandiositat de la costa nord si volien conservar la salut mental i l'equilibri. Considerava que l'espectacularitat del paisatge incentivava els estats d'esperit de folia o aconseguia una mena de franciscanisme de luxe. En canvi, aconsellava habitar el que molts creadors consideraven la part més vulgar de l'illa: el pla dels ametllers i garrovers, dels rostolls i dels guarets. Un paisatge que no tenia res d'especial però molt més harmònic amb la mesura humana, i que provocava un estat agradable de vitalitat i sensualitat alhora. Un segle més tard, sembla que molts dels estrangers que decideixen instal·lar-se a Mallorca, es decanten per la tranquil·litat i el paisatge del Pla, encuriosits per una Mallorca menys contaminada pel fenomen turístic. El seu perfil majoritari és d'un tipus de gent amant de la natura i respectuosa amb el medi ambient. Molts d'ells cerquen el sossec de la vida tranquil·la del camp però no arriben a establir relacions amb el teixit cultural i social del poble. En contrapartida, compten amb un bon grapat de residents estrangers que han fet de

la necessitat d'integrar-se al lloc escollit per viure, un objectiu essencial.

Un exemple de fèrtil integració cultural i social d'estrangers que han aterrat al Pla de Mallorca seria la parella formada per l'escriptor Jean Schalekamp (Rotterdam 1926-Costitx 2015) i la pintora Muriel Ten Cate (Jakarta/Indonèsia, 1933) amb els seus tres fills. El menor Fabian Schalekamp ja nascut a Mallorca i també artista com la seva mare. El matrimoni arribà a Mallorca cap a 1960 i sempre escollí habitar entorns allunyats de la cridòria urbana. Finalment, s'instal·laren a Ca na Sereta a Costitx, poble en el qual segueix vivint na Muriel i en Fabian amb la seva nova família. Jean i Muriel varen saber connectar amb l'ambient sociocultural de l'illa i conrear un bon grapat d'amics artistes i escriptors mallorquins sempre amb l'afany de fugir dels guettos d'estrangeria.

Jean Schalekamp podria ser recordat per la seva tasca com a traductor de grans escriptors com M. Yourcenar, Ana Mª Matute, Javier Tomeo o A. Pérez-Reverte. També com articulista i autor de nombroses publicacions però m'interessa remarcar especialment una obra extraordinària que recull

una investigació documental imprescindible, tant arxivística com de recerca oral. Jean va recórrer poble a poble, gravadora en mà, entrevistant als afectats de la desfeta de la nostra guerra civil. El llibre Mallorca 1936. D'una illa hom no pot fugir, es va publicar l'any 1981. És un llibre esfereïdor que presenta el passat recent deixant al descobert unes ferides encara profundes al cor dels entrevistats. D'aquests relats sorgí també l'any 2011 un documental produït per Perifèrica i dirigit per Cesc Mulet que traspua l'horror dels continguts del llibre.

Muriel Ten Cate és una excel·lent artista que ha treballat -i segueix treballant als seus 87 anys- les tècniques de pintura, aquarel·les i gravat. Des dels anys seixanta ha anat exposant a diverses galeries i a espais institucionals de Palma i part forana així com a Holanda. Per a molta gent, na Muriel és recordada per haver regentat l'emblemàtic Bar-restaurant "Sa Ximbomba" de Gènova en els anys vuitanta. El seu fill menor, Fabian Schalekamp (Palma, 1964) juntament amb la seva parella, l'artista colombiana Maria Isabel Uribe, viuen també al municipi de Costitx.

Fabian Schalekamp és un artista que ha desenvolupat la seva trajectòria utilitzant els llenguatges del vídeo, la fotografia i el dibuix per crear instal·lacions i escultures, sovint a partir de materials naturals com la fusta o la pedra. La seva parella, **Maria Isabel Uribe** (Neiva-Huila, Colòmbia) viu a Mallorca des de 1998, parla català i és ja una mallorquina d'adopció. L'obra d'Uribe traspua una fina ironia a partir de conceptes de

Fabian Schalekamp i Maria Isabel Uribe

l'àmbit domèstic descontextualitzats, utilitzant sobretot materials tèxtils i objectes quotidians. Els dos artistes han exposat en els principals espais galerístics i museístics de la nostra comunitat, a més de participar en diversos projectes d'art contemporani a l'estranger. Tant Muriel, com Fabian i Maria Isabel han exposat a diferents moments a l'Espai Sant Marc de Sineu impulsat pel també artista, Marcos Vidal. Durant la crisi sanitària, l'obra de la parella d'artistes, va ser exposada en el mostrador setmanal que Vidal anava exhibint per donar continuïtat a la tasca artística de l'espai durant l'etapa del confinament.

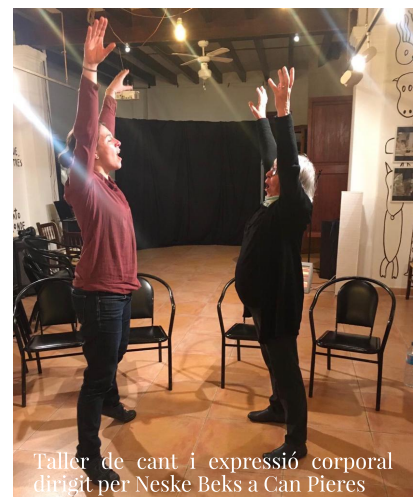
Marcos Vidal (Espai Sant Marc de Sineu) amb Muriel i Fabian.

Neske Beks a Montuïri. Foto de Mariana Borau.

A vegades, un llibre o una pel·lícula ens poden incitar a fer l'equipatge i anar a l'encontre d'un paisatge o una ciutat que ens ha captivat a través d'unes pàgines o d'unes imatges. Qualque cosa d'això va succeir a **Neske Beks**, una escriptora belga-holandesa amb arrels africanes i americanes que viu a Montuïri des dels inicis del 2019. Nascuda a Amberes (Bèlgica), havia viscut la major part de la seva vida a Holanda. Un bon dia va caure a les seves mans un llibre sobre les illes Balears que va actuar com un presagi determinant de quin havia de ser el seu destí. Primer va pensar anar a Eivissa però finalment es va decidir per Mallorca. L'escriptora començà a recórrer la nostra illa i va acabar enamorant-se del Pla: Santa Eugènia, Sineu, Sant Joan ... fins que va arribar a Montuïri. El poble, la gent, l'autenticitat de les festes de Sant Bartomeu, varen ser factors decisius a l'hora de voler convertir-se en una montuïrera d'adopció. Tenia clar que no volia viure a la ciutat ni formar part de guetos d'estrangers sinó participar en la mesura del possible en la vida cultural i social de Montuïri.

Va començar organitzant uns cursos de cant i expressió corporal amb la finalitat de fer sortir les emocions del cos, cursos que tengueren molt bona resposta però que malauradament, la pandèmia va aturar. En aquests moments està preparant nous projectes de tallers amb Gaizka Taro, fotògraf impulsor de l'espai cultural "cas Retratista" a Montuïri, projectes que esperam que la crisi sanitària no impedeixi desenvolupar.

Taller de cant i expressió corporal dirigit per Neske Beks a Can Pieres

Neske Beks amb els seus fills.
Foto d'estudi de Gaizka Taro

L'arbre familiar de Neske Beks és una barreja de nacionalitats i races, ella mateixa així com el seu fill biològic que va néixer a Holanda, són negres. Neske és una creadora polifacètica defensora de causes feministes i antiracistes, temes que resten palesos a la majoria dels seus projectes. L'atracció envers Mallorca es va incentivar en descobrir l'existència de les verges negres a l'illa -"les morenetes"- tema que ha investigat i hi està treballant en l'actualitat. També la música de Conxa Buika i la descoberta de l'obra de Mati Klarwein, varen ser factors determinants de la seva elecció mallorquina. Klarwein és un artista que va viure a Deià des de 1985 fins a la seva mort l'any 2002. Va crear un univers en el qual es barrejaven les influències afro amb la psicodèlia i les filosofies orientals. La lectura de la negritud que desprenia l'obra de Mati Klarwein encisà Neske i reforçà la seva decisió de restar a l'illa que havia acollit grans creadors com ell.

Neske Beks és una artista multidisciplinària: és actriu, directora de teatre, guionista, ha dirigit documentals -alguns d'ells han rebut guardons internacionals; escriu també literatura juvenil, amb un darrer llibre que apareixerà aquest mes de setembre. Les seves inquietuds reivindicatives la duen a investigar projectes sempre relacionats amb l'activisme antiracista així com a entrar en contacte amb associacions com la CNADEM (Comunitat Negra, Africana i Afrodescendent de Mallorca) que li permet participar en activitats reivindicatives i solidàries amb la comunitat negra.

Christof Ötzbrugger i Antònia Mayol "Torrada".

TAVERNA CAN PIERES
Plaça Major 2, Montuïri

Ferran Aguiló
Escultura

Jaume Salvadiego
Pintura

Inauguració:
dimecres 12 d'agost, 20 h

Comissària:
Magdalena Aguiló

Recordar: l'ús de mascareta obligatori, mantenir distància de seguretat, aforament limitat.

**JAM SESSION
TAVERNA
CAN PIERES**

TOTS ES DIMECRES DE 20H A 22H

A CÀRREC DE:
GEREMI JONES TONI SERVERA PAU MAS

COPIES PINXOS I TAPES

CARRER MAJOR 2, MONTUÏRI

Un dels punts neuràlgics de Montuïri és la **Taverna Can Pieres**, un espai situat al costat de l'ajuntament en el qual a més de beure i menjar bé, s'organitzen un bon aplec d'activitats culturals. L'ànima de Can Pieres és l'austriac **Christof Ötzbrugger** juntament amb la seva parella Antònia Mayol "Torrada", de Montuïri. L'austriac duia anys navegant per la Mediterrània recorrent els mars i la gent de Croàcia, Sicília, Còrsega, l'antiga Iugoslàvia, Itàlia i Grècia. Tothom li recomanava descobrir les illes Balears però ell mostrava algunes reticències. Finalment, l'any 2003 arribava a la península per recórrer el camí de Santiago i l'any següent, visitaria Mallorca, una illa

que el va sorprendre i captivar. I molt més encara després d'haver conegut la seva actual parella -Antònia "Torrada"- que el va convidar a Montuïri i li va obrir les portes a la gent i al poble i a la coneixença d'una Mallorca més autèntica i tradicional.

D'ençà que arribà a Montuïri sempre havia pensat que al poble li mancava un espai acollidor amb bona música, un espai per la gent del poble que actuàs com a plataforma cultural de músics i artistes. L'ocasió es presentà anys més tard amb la decisió de reobrir el bar Can Pieres, espai que inauguraren el 4 d'abril de 2019. Des d'aleshores, Can Pieres ha acollit

tota mena d'activitats: tallers de cant i expressió corporal, club de lectura mensual amb l'assistència de l'autor de l'obra comentada, Jam Sessions setmanals, exposicions i a partir d'ara, cinema a la fresca. En aquests moments, Can Pieres acull una programació excepcional amb la mostra de les escultures de Ferran Aguiló en diàleg amb les pintures de Jaume Salvadiego a les sales del primer pis; a més d'una exposició de fotografia de Josep Tarragó i Magdalena Cerdà i una mostra de les aquarel·les d'**Yvonne Le Meur**, a la planta baixa. Yvonne Le Meur, francesa nascuda a la Bretanya, resideix a Mallorca des de fa dècades i fa uns cinc anys, decidí instal·lar-se a Montuïri. Yvonne alterna les tasques de traducció amb la seva afició a la pintura d'aquarel·les, obres que regularment exposa a Montuïri durant les festes de Sant Bartomeu.

Chistof Ötzbrugger viu la major part de l'any a Montuïri tot i que manté la seva empresa dedicada a la instal·lació d'energia solar a Innsbruck. Com a bon tirolès és una persona afable i oberta amb aquest punt d'hospitalitat típic de la seva regió que fa que et sentis a gust al seu voltant. La seva afició musical el va dur a formar part d'algunes bandes a Àustria i pel que fa a Can Pieres, ha aconseguit tirar endavant unes Jam Sessions setmanals amb molt bona resposta de públic. És una manera d'interactuar i connectar amb la gent a través de la música. L'activitat ha exercit de nexa d'unió d'un bon grapat de residents alemanys i austríacs que duïen anys vivint a Montuïri sense cap mena de visibilitat i que ara han trobat un ambient que els resulta atractiu i proper. Esperam i desitjam que la crisi provocada per la pandèmia amb les limitacions que comporta, no liquidi un projecte tan interessant i necessari per a la vida del poble.

Coral de Porreres.

Montuïri i Porreres, com a molts altres municipis del Pla de Mallorca, compten amb les seves corals que participen en les celebracions dels pobles i realitzen gires de concerts a diferents indrets de Mallorca i de vegades, a l'exterior. A Porreres viuen tres residents estrangers que des de fa anys formen part no sols de la Coral de Porreres sinó també de l'Schola Gregoriana de Mallorca i dos d'ells també, canten a la Coral de Montuïri.

És el cas de les alemanyes **Elke Deichsel** i **Dagmar Fuss** i del francès, **Pierre Kienlen**. Consideren que participar-hi és una bona forma d'integració a la vida social del poble, a més del gaudi de participar en un bell projecte col·lectiu. A més, Elke Diechsel col·labora també amb l'Ajuntament de Porreres en la tasca de senyalització del patrimoni del poble aportant les traduccions de la senyalística informativa. De la mateixa manera, trobam exemples de músics estrangers que s'integren a bandes de blues, jazz o rock ja formades com seria el cas de

l'alemany **Klaus Wecker** que forma part del grup musical "Destroyers" de Montuïri. No parlem de Thomas Graves –que l'any 2004 va canviar el seu Deïà natal per Montuïri– ni de les seves dues bandes –Pa amb Oli Band i Tomas con Gas (y Steve además) perquè consideram Thomas un mallorquí més ja que els seus pares s'instal·laren definitivament a Deïà en els anys quaranta.

Fins aquí uns quants exemples d'estrangers residents a diversos municipis del Pla que han cercat establir connexions culturals i socials amb la vida dels pobles que els han acollit. Seria molt interessant poder traçar una cartografia de residents estrangers als municipis del Pla de Mallorca lligats al món cultural, incloent-hi tot tipus de creacions. Ben segur que tendríem sorpreses agradables i profitoses en benefici de la cultura del nostre entorn. ●

Estrangers? Què s'amaga darrere un nom?

Andreu Ramis Puig-gròs

Historiador, antropòleg i gestor cultural
Membre de Pla de Mallorca XXI

Quan ens enfrontam a l'ús d'una terminologia ambigua correm el risc de caure en el parany de les falses categories. Aquest principi s'accentua quan la categoria designa persones, grups de persones o col·lectius humans amb els quals hom entra en contacte amb una càrrega més o menys feixuga de prejudicis mentals o socials. Quelcom semblant a això és el que succeeix quan intentam definir quin és el mot escaient per diferenciar les persones que són d'aquí de les persones que són de fora, però amb les quals, ineludiblement, entrem en contacte. Per començar, i abans d'assignar noms, hauríem d'establir quins són els criteris que fan possible definir quan una persona és d'aquí o és de fora (geogràfics, lingüístics, culturals, 'racials', socials, econòmics, etc.).

D'aquesta categorització en tenim exemples clàssics a l'arxivística folklòrica: els 'mallorquins' preturístics, de nissaga i arrels indiscutibles, de netedat prístina, de vuit o trenta-dos llinatges lliures de mestall, tenien molt clar, a l'hora d'assignar qualificatiu als nouvinguts de la part de ponent, que eren *forasters*, excepte els *catalans* i els *valencians*.

Foto: Maria del Carme Bauzá.

Més endavant, en un moviment migratori lligat al boom turístic, compareixerien els *murciàns*, però això ja és una altra cosa. Tenim o teníem, per tant, una categoria per encabir els que procedeixen de fora. Mn. Antoni M. Alcover i Francesc de B. Moll, en el diccionari dels diccionaris, entren en la definició i les distintes accepcions del mot: *Nadiu o propi d'un poble o país*

diferent d'aquell on es troba; Castellà de nació o de llenguatge. Un significat relacionat amb l'ús de la llengua (*Parlar foraster* o *en foraster*= parlar en castellà.) i, finalment, *grosser d'enteniment o de comportament* que podria tenir una certa relació amb l'origen etimològic que els autors atribueixen al mot: probablement una variant de *forester*, derivat de *foresti*, per

tant, rústic, selvàtic, bàrbar, primitiu...

Ara anem, però, a definir la categoria d'*estranger*. Segons el mateix *Diccionari Català - Valencià- Balear*, l'adjectiu *estranger-a*, defineix el que és d'un altre país. L'etimologia, del francès *étranger* (derivat del llatí *extraneus*, 'estrany'), potser ens aclareix una mica més el significat. El lligam amb el principi o la categoria d'estranyesa ens connecta amb el *que és desconegut; que per alguna cosa d'extraordinari o inexplicable excita la sorpresa, l'admiració, la curiositat*. Aquestes accepcions amaguen connotacions que suggereixen o evidencien la manca d'asèpsia dels mots i el pes d'una tradició que ens remet a èpoques passades. El moment on el contacte entre cultures assoleix una càrrega de sorpresa que ve seguida per curiositat (valoració de l'exotisme i el primitivisme) que normalment precedia una relació gairebé sempre asimètrica.

Els estrangers, per tant, són assimilables a una categoria a la qual hi encabim els procedents de fora, però que, vés a saber per quines cinc-centes, tampoc hi caben els forasters. És evident que la procedència, l'origen geogràfic, és un factor determinant; segurament també la llengua, atès que és molt poc probable que els estrangers que ens visiten parlin el català de Mallorca; és possible tanmateix que encara que usessin el

castellà, tampoc no els qualificariem de forasters. Aquest és el cas dels molt nombrosos 'estrangers' procedents d'Amèrica llatina que, tot i que parlen en castellà, no tenim el costum ni la tendència a nomenar-los estrangers. Els llatins són, més tost *immigrants* o despectivament 'panxitos'. La nominació, en aquest cas, respon més aviat a indicadors econòmics i socials, més que no geogràfics o, fins i tot, lingüístics. Són (els qualificam com a) *immigrants* perquè són 'pobres' i vénen a cercar feina –així de dur, però així de cert– i, adesiara, cauen dins el parany de l'economia submergida i la irregularitat administrativa. Un altre factor, per tant, és el de la finalitat de la seva vinguda: una cosa és una visita o estada (turística), voluntària, amb determinació prèvia de la durada i l'altra és la vinguda 'forçada' per la necessitat i de durada indefinida. Hi ha però, l'excepció de l'estranger resident, també d'estada indefinida, que potser també cerca ocupació laboral, però que no parla (gairebé mai) castellà ni català i que ens costa qualificar d'immigrant. Llavors, aquí hi juguen factors de procedència geogràfica, però sobretot d'estereotips o realitats lligades a l'estatus econòmic (els americans no llatins i els europeus poques vegades són qualificats d'immigrants encara que no tinguin on caure morts). És conegut l'exemple dels futbolistes llatins enriquits als

quals deixam de percebre com immigrants.

Altres tant suma a la disjuntiva, la qualificació que assignam a estrangers procedents de països de l'orient llunyà –si no són japonesos– o els procedents de l'Àfrica. Tots els africans del Nord ens són tan propers que no és habitual qualificar-los d'estrangers. És molt més pràctic recórrer a la tradició històrica i folklòrica i nomenar-los 'moros'. Una categoria que a les rondalles abasta des del més humil esclau o missatge fins al rei moro i que, ara, en un llenguatge més políticament correcte hem substituït per immigrants o magrebins (el reis òbviament no!). No en parlem dels africans subsaharians que ara i abans eren, simplement, negres. Eufemísticament 'immigrants de color'.

Tot plegat, per tant, quan parlam d'estrangers, qualificam persones de diversa procedència geogràfica, econòmica, ètnica o religiosa. Mai, però, quan ens referim a una persona o col·lectiu concret, la percebem i, per tant, la nomenam de manera uniforme i molt menys homogènia. Qüestió només de paraules? Qüestió de categories? (si és que les categories existeixen...).

A les antropòlogues del Pla se'ls hi ha girat feina. ●

L'entrevista

"He crescut entre dues cultures, em consider del món"

IRENE PEUKES
Dissenyadora

Alemanya de neixement però amb arrels espanyoles, la dissenyadora Irene Peukes va arribar a Mallorca fa més de vint anys per treballar amb Camper. Vàren ser vuit anys d'aprenentatge i enamorament de l'illa, fins que va sentir que era el moment d'engegar el seu propi projecte al cor del Pla de Mallorca, a Sineu.

Foto: Susan Ros, per a Weekender Magazin.

Comencem des del principi. Com vas arribar a Mallorca?

Jo sóc mig espanyola, per ma mare, i mig alemanya, per mon pare. Vaig néixer a Alemanya i vaig fer tota l'educació allà, però des de sempre passàvem moltes setmanes de l'any a Espanya. Aquesta vinculació em va fer decidir per Barcelona quan vaig voler fer un màster, quan tots els dissenyadors pensen en Londres, Milà o París. He crescut entre dues cultures i em consider del món. Estant a Barcelona, Camper em va oferir treballar amb ells per dissenyar sabates ecològiques, i vaig arribar a Mallorca el 1999.

Com va ser aquesta arribada a Mallorca? Primeres impressions?

Vaig arribar per fer l'entrevista amb Camper amb mon pare i ma mare, que sempre havien

volgut venir a Mallorca, ho tenien pendent des de la lluna de mel i no varen poder! No volia quedar-me a cap hotel de platja i em van aconsellar un santuari, al Puig de Maria, a Pollença. Vaja excursió! Vaig arribar a l'entrevista amb les sabates plenes de pols, i aquesta naturalitat els va agradar als de Camper, ho varen trobar molt graciós. Em van donar la feina i vaig anar a viure a Inca. No volia viure lluny de la feina i vaig llogar un àtic amb vistes a la mar, tot i que es veia molt de lluny!

I com vas acabar a Sineu?

Vaig conèixer a Max, el dibuixant de còmics, que vivia aquí i m'ho va recomanar. Vaig arribar al 2004 i vaig decidir engegar el meu propi projecte. A Camper em faltava molt crear més amb les mans, veure d'aprop el treball artesanal, estava molt desconnectada del producte. Vaig començar a fer connexions amb dones artesanes a Guatemala, el projecte consistia en que elles elaboraven els teixits amb fibres naturals i acabàvem la confecció a Mallorca. Vaig conèixer a Araceli Iranzo, que treballava amb dones teixidores de palmito a Capdepera, li vaig ensenyar un prototip de sabates i em va dir que perquè no treballàvem juntes. Així va néixer Pla, l'empresa que vàrem co-crear (ara n'Araceli no forma part del projecte).

Foto: Bàrbara Vidal.

Perquè li vàreu posar aquest nom a la marca?

Pensàvem en un nom per la marca que dugués a un lloc de relax, a un entorn rural. N'Araceli vivia a Llubí, jo a Sineu. I els meus dissenys de sabates són molt plans. Així que ens va agradar Pla. Pla representa l'interior de Mallorca, la seva senzillesa, la ruralitat. Però també podria ser Extremadura o la Pampa, és universal.

Explica'ns més de la filosofia de Pla.

Els meus dissenys s'inspiren a Mallorca, a la comarca del Pla, un lloc en el qual es barregen les tradicions més arrelades amb les influències més diverses de les seves múltiples visitants internacionals. Aquesta fusió s'endevina en les meves col·leccions, que tenen un disseny molt modern i actual amb una manera artesana de treballar.

El negoci està enfocat a tenir cura del medi ambient, ja que utilitzam materials naturals-, i a les persones, ja que pagam preus justos. El projecte en general, que inclou tant les sabates com els vestits, es diu "Més mans, menys màquines".

Dissenyam sabates i roba d'avantguarda amb fibres i teixits naturals que produïm amb artesanes a Guatemala i Bangladesh, donant suport a grups de dones i aportant el nostre gra de sorra al desenvolupament d'aquestes comunitats. Els acabats (les soles de les sabates i el cosit final de les peces) es fan a Mallorca.

Tenim punts de venda dels nostres dissenys al Japó, Estats Units, Alemanya, Anglaterra, Holanda, Israel i, des de fa poc, a Madrid.

Creus que Mallorca, i específicament el Pla de Mallorca, ofereix oportunitats per petites empreses com la teva?

D'una banda, és cert que a zones més rurals, més petites, els lloguers són més econòmics, però a nivell de logística a Mallorca tot és més car.

A Mallorca em sembla que és difícil d'encaixar la meva proposta de treballar amb moltes mans. El treball que jo oferesc és molt artesanal, la gent no vol cosir a mà. Crec que se sent que això és com tornar enrere i costa d'entendre. Hi ha molt poc teixit industrial i la manufactura artesanal es resisteix a funcionar amb gent jove.

Foto: Carlos Spottorno.

Tornant al terreny més personal, com t'has sentit a Sineu?

Molt bé, sóc una veïna més, estic molt integrada. Sóc la primera que entra al bar de la plaça els dematins a fer un cafè. La meva botiga està la plaça. El 2012 em van demanar que dissenyés la camiseta de lo Much de Reig, em vaig sentir molt honrada. Per fer el disseny vaig pensar: què és el més important a Sineu? El menjar! I vaig fer un disseny amb plats típics de la regió. M'agrada molt Sineu i el Pla, en general m'atreuen els llocs menys explotats, crec que la gent és més autèntica. ●

Experiències

“Si no coneixes el Pla, no coneixes l'ànima dels mallorquins”

Ralf Breede, ALEMANYA

Mestre cerveser resident a Maria de la Salut

Va arribar fa 24 anys a Mallorca, amb la invitació per treballar com a mestre cerveser diplomad a una cerveseria artesanal a S'Escorxador. També es va dedicar al turisme, treballant molts anys a l'aeroport. Fa uns quinze anys uns amics li van oferir comprar una casa a Maria de la Salut: “una de les millors decisions de la meua vida: quina tranquil·litat i quina bona gent té la comunitat mariandala!”, diu. Fa uns anys un parell d'al·lots del poble van voler que els ensenyés a fer cervesa a casa, i van començar a produir per a l'autoconsum i per amics. La gent del poble va començar a anomenar aquesta cervesa “Ralf”, i així es va quedar. Fa poc més de 4 anys, juntament amb el seu soci Joan Vanrell, van decidir obrir una petita fàbrica amb sala de degustació.

En Ralf es sent molt integrat al poble, li agrada molt seure a la plaça i fer contacte social amb els mariandos i mariandes. “Si no coneixes el Pla de Mallorca, no coneixes l'ànima dels mallorquins: s'ha de conèixer la vida de les places, amb la gent”.

Tot i que a ell li ha anat molt bé el negoci i reconeix el suport rebut, sobretot per la Cambra de Comerç i l'Ajuntament de Maria de la Salut, opina que a Mallorca no s'impulsa prou la producció. “Seria molt bo que es facilités la producció a l'illa, sobretot en temps com aquest, que estam tan pendents del sector serveis”, afirma en Ralf, “quan apostes per la producció, els beneficis es reinverteixen”.

“Viure a Vilafranca ha suposat un descans mental”

Brigitt de Jesús, VENEÇUELA

Administradora de Recursos Humans resident a Vilafranca

Na Brigitt va arribar al 2017 a Mallorca, empena per la difícil situació que es viu al seu país. Va demanar asil i va rebre el suport de la Creu Roja, que la va incloure al seu programa per a persones refugiades. Té una filla a Veneçuela i una altra a Argentina.

“Vaig arribar a Mallorca perquè algunes amistats m'ho van recomanar”, explica, “i vaig acabar a Vilafranca perquè vaig poder accedir a un pis de lloguer de l'Ibavi”. A la seva promoció de pisos conviuen, com una petita comunitat intercultural, persones de la República Txeca, Alemanya, Marroc, etc. “El poble m'ha donat molta tranquil·litat, ha suposat un descans mental després de la difícil situació que vaig deixar al meu país”, reconeix. Es sent agraïda pel suport que li ha donat

l'Ajuntament: “em mantenen informada d'ofertes de feina i ajudes com la Renda Mínima Vital i, quan vaig tenir una lesió a un peu, fins i tot em portaven el menjar a casa!”.

Diu sentir-se molt integrada i gaudir molt de la vida al poble. Amb la seva veïnada solen anar a passejar a l'ermita de Bonany, li agrada molt l'entorn rural. “Jo sí que puc comptar ovelles si no puc dormir: però de veres! Les tenc devora la finestra”, diu rient.

Gaudeix de la vida festiva del poble: “la Fira del Meló de Vilafranca és tot un espectacle! Mai havia tastat melons de tants sabors i colors diferents!”, recorda.

“Al cap d'un mes de viure a Porreres, ja entenia perfectament el català”*

Richard Nightingale Goss, ESCÒCIA

Doctorat en Etnomusicologia i entusiasta de la cultura, resident a Porreres

Va néixer a Escòcia el 1939 i va arribar a Porreres fa vint anys buscant tranquil·litat després d'haver rebut l'alta mèdica després d'una llarga recuperació, d'una paràlisi que el va obligar a deixar la docència. El seu currículum és extensíssim en el món de l'ensenyament i la cultura. Doctorat en Etnomusicologia per la universitat escocesa d'Edinburg. Domina l'anglès, escocès, Gàidhlig, francès, rus, castellà i català a més del grec i el llatí.

Quan se li demana que perquè va triar Porreres per viure, ho explica així: “Jo ja coneixia Mallorca gràcies als cursos d'estiu de la UIB i en acabar la meva convalescència vaig decidir traslladar-me a Mallorca, ja que estava prop d'Escòcia i les tradicions de camp, que és on jo vivia, era el que no volia perdre per la qual cosa no buscava una gran ciutat per residir-hi. Per Internet vaig realitzar una llista de poblacions mallorquines de les que vaig eliminar totes les que tinguessin costa i turisme. Es van quedar només unes deu i la primera de totes era Porreres. Després va venir la compra de la casa per restaurar-la i així fins avui”. Parlant tants idiomes, no li va ser difícil afegir un més a la llista: “En un mes ja entenia i llegia perfectament el català, una altra cosa era xerrar-ho”.

Molt integrat i actiu a la vida cultural i associativa del municipi, Richard participa com a voluntari per Sant Roc, amb els geganters, la batucada, els castellers i, a més, li encanta el ball de bot.

**Amb extractes de l'entrevista publicada a Diario de Mallorca, el 03/09/2013*

“El Pla em recorda molt al meu poble, també una zona agrícola”

Álvaro Zavala, PERÚ

Treballa a un rent a car i resideix a Maria de la Salut

"Vaig arribar per qüestions del destí a Maria de la Salut, i ara se'm faria difícil viure a un altre poble", explica Álvaro, "a Lima vivia a una zona agrícola i el Pla em recorda molt al meu poble, això em va ajudar a adaptar-me amb facilitat".

Tot i que reconeix que al principi li va costar un poc integrar-se amb els mariandos i mariandes, la seva passió per la música el va ajudar a formar un cercle d'amistats. "Avui, 10 anys més tard, puc dir que sóc un més del poble, i no només algú que hi viu", explica. Tant és així que, el temps que té després de treballar a un rent a car, el dedica a un nou projecte de comunicació local: Ràdio Marianda, sorgida durant el confinament.

Sobre el que més i el que menys li agrada de la comarca, explica: "El Pla és la Mallorca profunda i m'agrada perquè manté les seves arrels culturals, a més, la seva part agrícola, l'arquitectura i el seu paisatge, veure les bales de palla sobre el rostoll a l'estiu o els ametllers florint a la primavera. Si hagués de triar una cosa que no m'agrada, podria quedar-me amb la difícil accessibilitat al transport públic".

NOTÍCIES DEL PLA

Algaida

L'Ajuntament suspèn els actes del programa de festes de Randa

Es Saig, 19/08/2020. Davant la situació actual referent a l'augment de casos positius del Covid-19, l'Equip de Govern Municipal de l'Ajuntament ha decidits suspendre tots els actes previstos al programa de les festes de Randa i només mantenir la missa de diumenge dia 30 d'agost, ja que és un acte organitzat per la Parròquia de Randa que se celebrarà amb la presència institucional de l'Ajuntament, tal com s'ha fet sempre. Així s'ha anunciat al Ban municipal enviat a través de les xarxes socials. El ban conclou que "esperam i desitjam que l'any que ve poguem celebrar les festes amb la participació de tots i totes".

Ariany

L'Ajuntament abandona la FEMP i exigeix la dimissió de Caballero

FEDERACION ESPAÑOLA DE
MUNICIPIOS Y PROVINCIAS

Diario de Mallorca, 20/08/2020. L'Ajuntament d'Ariany ha aprovat en sessió plenària abandonar la Federació Espanyola de Municipis i Províncies (FEMP) perquè considera que "no representa els

interessos dels ajuntaments de Balears", a més d'exigir la dimissió de president Abel Caballero per la seva "actitud partidista" ja que amb l'acord entre el Govern central i l'organisme pel tema dels romanents ha anteposat els interessos de la seva

formació en comptes de prioritzar els de les institucions locals.

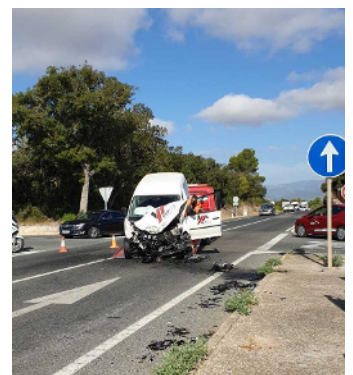
Amb la moció presentada per El Pi de l'alcalde Joan Ribot, el ple també va rebutjar (amb els seus vots a favor i l'abstenció dels socialistes) dit acord que qualifiquen de "xantatge a les entitats locals, així, neguen posar a disposició de l'Estat les seves estalvis. Així mateix, també insten a l'executiu de Pedro Sánchez a derogar la Llei Montoro i impulsar normes que permetin a les entitats locals sanejades disposar lliurement de les seves romanents.

Costitx

Exigeix la rotonda dels creuers de les carreteres Inca-Sineu-Costitx

Aquesta és una reivindicació històrica: quatre morts, molts de ferits i col·lisions de tota casta fan que els costitxers i costitxeres demanin aquesta infraestructura per necessitat i seguretat.

El 18 d'agost va tenir lloc un altre accident del qual afortunadament no s'han de lamentar víctimes, però sí ferits lleus, un gran ensurt i danys materials per a dues empreses. A hores d'ara els costitxers i costitxeres es demanen quants d'accidents més hi ha d'haver per a què es dugui endavant aquesta obra. El Consistori farà arribar al Conseller les fotografies de l'accident al Conseller Ivan Sevillano a través de la Consellera del PI, Xisca Mora. També demanarà de manera oficial una reunió amb el Conseller de carreteres i no descarten emprendre accions populars per a reivindicar la rotonda.

Lloret de Vistalegre

Es suspèn la festa des Sequer

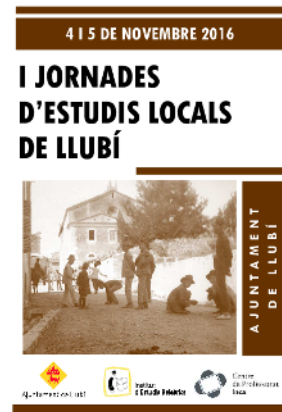

En un acte de prudència i responsabilitat amb la salut pública l'Ajuntament de Lloret de Vistalegre ha decidit suspendre la festa des Sequer tal com la coneixem (exposició de figues, mercadet gastronòmic, mostra d'artesans,...)

Així i tot, juntament amb la comissió des Sequer s'està fent feina per oferir els veïns i veïnes una alternativa virtual i si l'evolució de la pandèmia ho permet alguns actes amb aforament limitat.

Llubí

Es convoquen les III Jornades d'Estudis Locals

El 6 i 7 de novembre es durà a terme la tercera convocatòria de les Jornades d'Estudis Locals. Tot i la incertesa de si es podran exposar presencialment els treballs, la convocatòria d'aquestes jornades continua endavant. L'Ajuntament anima a presentar comunicacions. Teniu de temps fins al dia 23 d'octubre.

Maria de la Salut

L'Ajuntament, víctima de *phishing*

IB3 Notícies, 19/08/2020. – Detingudes 4 persones a Madrid, Màlaga, Còrdova i València arran d'una denúncia per part de l'ajuntament de Maria de la Salut. La Guàrdia Civil ha desarticulat una organització dedicada a robar importants quantitats de doblers mitjançant el mètode de la pesca o 'PHISHING'. Es tracta d'una tècnica mitjançant la qual els autors envien, de manera aleatòria i massiva, correus electrònics fent-se passar per una entitat bancària. D'aquesta manera, obtenen les dades dels usuaris, canvien codis i els sostreuen els doblers. L'ajuntament de Maria de la Salut va ser víctima d'un d'aquests furt. Li robaren aproximadament 68.000 euros i tot d'una ho denunciaren davant la Guàrdia Civil.

Santa Eugènia

Es cancel·len sopars musicals

L'Ajuntament ha hagut de cancel·lar els Sopars Musicals, després de revisar la darrera publicació del BOIB. A les seves xarxes socials han difós aquest missatge: "Sabem que són moments difícils pel comerç del nostre poble, i aquesta iniciativa va sorgir amb la intenció

d'ajudar entre tots a que les petites empreses del nostre poble tenguessin una ajuda per part nostra.

S'ha pres aquesta decisió a causa de la situació sanitària actual, amb la nova normativa i per la responsabilitat de tots. Volem agrair a tots els que heu participat d'aquesta iniciativa, ja sigui els restaurants, els músics i sobretot als que van venir als sopars musicals, la vostra bona actitud, responsabilitat mostrada cada setmana i les ganes d'ajudar al nostre poble".

Montuïri

Els cossiers tornen a ballar per xarxes socials

IB3 Notícies, 23/08/2020. – Els cossiers de Montuïri han tornat a ballar amb motiu de la revetlla de Sant Bartomeu. Per segona vegada, ho han fet sense públic a un dels llocs més emblemàtics del municipi, el jaciment talaiòtic de Son Fornés.

Les xarxes socials han tornat a ser l'únic testimoni de la celebració. Per als cossiers, però, els balls no han estat els mateixos sense l'escalfor del poble. El dimoni també s'ha quedat sense corregudes i això ha fet que enguany no s'hagin sentit els crits de "Banya Verda, rostoll".

Aquesta és el segon dia de l'any que els cossiers ballen. El passat 15 d'agost ho van fer al puig de

Sant Miquel. Aquest dilluns els cossiers tornaran a ballar durant l'ofici dins l'església de Montuïri per celebrar el patró. Però una vegada més serà sense públic.

Petra

Els reis visiten la casa natal i museu dedicat a Fra Juníper

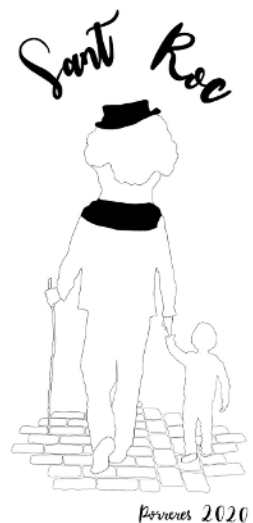
El mes d'agost ha tingut lloc la visita dels Reis a la casa natal i al museu dedicat a Fra Juníper Serra a Petra. Felip VI Letizia i les seves filles han pogut conèixer més detalls de la vida i obra del petrer gràcies a les explicacions de Pau Pomar, president de la Fundació Casa Serra, i Emilio Martínez-

Almoyna, responsable de becaris d'aquesta Fundació. Tots dos guiaren la comitiva en el recorregut per la casa natal. Al museu dedicat a el sant hi van esser Tumi Bestard, president de l'Associació Sant Juníper Serra; i Kimberly Marzhall, Agent consular dels Estats Units, els encarregats de rebre els monarques i les seves filles. La presidenta del Govern, Francina Armengol; la ministra d'Educació, Isabel Celáa; el president de Parlament, Vicenç Tomàs; la delegada de Govern, Aina Calvo; la presidenta de Consell, Catalina Cladera; i l'alcalde de Petra, Salvador Femenias, acompanyaren la família reial durant aquesta activitat. Durant la visita es van donar concentracions tant de grups de suport a la monarquia com de col·lectius republicans.

Porreres

Mini festes de Sant Roc de dos dies

Porreres, Periòdic Local d'Informació, núm. 43. – "El nostre esperit està de festa" va escriure la batlessa al programa de Sant Roc d'enguany, que únicament inclou una col·laboració històrica, la de Maria Antònia Nicolau Rosselló sobre la Casa de Beneficència de Porreres. Seny, moderació i grups reduïts eren la fórmula a difondre i "més precaució que mai", un missatge bàsicament dirigit, encara que no ho cita, als joves. El públic infantil ha estat el principal destinatari de les festes, limitades amb la suspensió definitiva a dos dies, el dilluns i el dimarts. L'altre fet destacable era el nombre bastant limitat de places d'aforament màxim a la majoria dels actes organitzats, que no s'arribaren a omplir. Moltes entitats porrerenques havien optat per no fer aportacions a la programació.

Sant Joan

Es suspensen festes i Nits del Mobofest

En vista a la situació actual de l'increment de nous rebrots, l'ajuntament de Sant Joan ha decidit suspendre tots els actes durant les festes patronals, incloent el cicle de concerts "Les nits del Mobofest".

Sencelles

També suspensen festes

Diario de Mallorca, 12/08/2020. – Sencelles també es queda sense festes. L'alcalde Joan Carles Verd ha emès un ban municipal en el qual comunica que en un acte de responsabilitat i prudència davant l'onada de contagis durant els últims dies a l'illa, l'Ajuntament ha decidit suspendre tots els actes previstos en el programa de les Festes de la Mare de Déu d'Agost. Únicament es va mantenir la missa del dia 15.

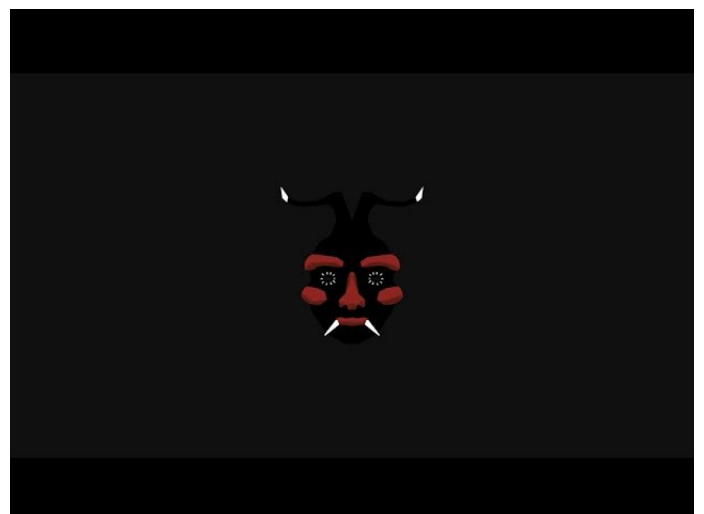
"Aquesta difícil i no desitjada decisió és fruit únicament i exclusivament de el sentit de la prudència que considerem que han de guiar les actuacions municipals", assenyalava el primer edil després desitjar que el 2021 es puguin celebrar unes "festes alegres i amb gran participació".

Vilafranca de Bonany

Celebra de la manera més peculiar els 30 anys de Sa Revolta

Ara Balears, 11/08/2020. – Els municipis de Mallorca estan vivint un estiu atípic pel fet de no celebrar les seves festes populars. Vilafranca de Bonany no ha estat cap excepció i no ha pogut sortir a gaudir de Sa Revolta en el seu 30è aniversari. Per commemorar la festa, el col·lectiu de Sa Revolta a Vilafranca de Bonany ha difós un vídeo, dirigit per Albert Capó, en què el dimoni i els caparrots són els principals protagonistes.

Al vídeo hi surten llocs representatius de Vilafranca, com Es Cruce, Can Toni Penya o la plaça Major. El dimoni surt als carrers, però, al contrari que altres anys, es troba un panorama trist, amb els carrers buits. Una postal molt diferent de l'habitual a causa de les mesures de seguretat pel covid-19.

Sineu

Ni aglomeracions ahir, ni brutor avui: resum de la no-Mucada 2020

Díngola, 11/08/2020.- Tranquil·litat absoluta ahir a Sineu, sense incidents. La gent va fer cas a la prohibició establerta per l'Ajuntament (festes suspeses, presència policial tot i no haver-hi actes, etc.) i a la crida pel seny feta per la Muchal Foundation (festa casolana, virtual, etc.). L'anunci per part de l'equip de govern que hi hauria una vintena de policies i que les sancions podien arribar als 600.000€, i la 'roda de premsa' del dia abans de la Muchal Foundation levantant-se qualsevol responsabilitat en cas de problemes i deixant clar que «no hi havia festa presencial» varen fer el seu efecte.

Durant el matí es veieren algunes taules de berenars, als pocs bars i cellers oberts. Tot i no haver-hi festa, la gent duia indumentària rosa, i alguns portaven complements com si la festa s'hagués de celebrar. A diferència d'altres anys, devers les deu del matí no es veien tractors, ni remolcs, ni carrosses, ni carros endiumenjats i preparats per sortir cap al Puig de Reig, ni cotxes customitzats amb motius roses, ni tampoc cap mobilette decorat per a l'ocasió.

Al migdia, alguns restaurants feren menú. Pocs. Ompliren, però sense aglomeracions. La gent va fer sobretaula durant més temps de l'habitual, perquè enguany no hi havia enquestro. Alguns han reconegut que, enguany, sense Much, hauran deixat d'ingressar «milers d'euros».

Festes i dinars privats

Tot i això, l'amplíssima majoria de sineuers optaren per celebrar dinars d'amics i festes privades, d'una dotzena de persones o poc més, a cotxeries, terrats o casetes de fora vila. Les porxades i safareigs o piscines de casetes i xalets van substituir enguany els locals de restauració de Sineu, molts dels quals havien tancat per estalviar-se problemes.

Prova d'això és que els supermercats de Sineu acabaren els cubets de gel ben aviat, i durant el matí es veien molts grups comprant botelles de cervesa, licors diversos i refrescs, així com menjar suficient per tot un dia, el que indicava que enguany, si hi havia gens de festa, aquesta seria privada.

La imatge del vespre diferia molt de l'habitual. Devers les deu del vespre només les terrasses de dos locals de la plaça des Fossar, l'Écafé i s'Índic, eren plenes. Tota la resta eren tancats.

Ahir el centre de salut va tenir bona vida, i avui matí el poble no ha despertat amb gens olor a pixum ni tones de plàstics i brutor pels carrers.

Enguany la gent es va montar la seva pròpia barra a casetes o cotxeries, i no hi va haver cap aglomeració durant el dia.

El vidre bufat a la llista de patrimoni cultural immaterial de la humanitat

Andreu Ramis Puig-gròs. – El passat dia 20 de juliol, la Direcció general de Belles Arts del Ministerio de Cultura y Deporte, dictà una resolució per la qual s'incoa expedient per a la declaració de la tècnica del vidre bufat com a manifestació representativa del patrimoni cultural immaterial per part de la UNESCO (BOE, núm. 207, de 31 de juliol de 2020).

Aquesta iniciativa, de la qual ja se n'havia parlat com a possibilitat i que ara s'ha engegat, suposa una oportunitat per a un ofici tradicional i una artesanía minoritària amb forta càrrega simbòlica i de marca potent com a reclam en el sector turístic. Encara que a Mallorca, fins fa poc s'han mantingut els obradors de Menestralia i Lafiore, qui lidera la iniciativa de la futura declaració és can Gordiola, l'empresa localitzada al pla de Mallorca, concretament a Algaida.

Vidres Gordiola, són hereus d'uns obradors que tenen l'origen a Mallorca a partir de la vinguda d'un vidrier aragonès que s'instal·là a Ciutat a principis del segle XVIII. Hom recorda els obradors dalt murada, al carrer de la Portella, fins que el 1976, per raons de salubritat i amb l'avançatge que suposava situar-se en una ruta turística, es traslladaren a Algaida on es construí un edifici extemporani d'estil medievalitzant.

Ara, can Gordiola, tot fent companyia amb el Centro Nacional del Vidrio de la Granja de Segovia, esdevé el centre representatiu d'aquesta candidatura, presentada per l'Estat, a la inscripció en la llista representativa del patrimoni cultural immaterial de la humanitat que promou la UNESCO.

És rellevant observar que la iniciativa suposa una promoció de la marca en un sector on el mercat té una orientació prioritàriament turística amb la concentració d'obradors visitables on es pot contemplar la feina en directe, un museu temàtic i botiga. L'orientació de la producció és essencialment el petit format del producte comercialitzat com a record –*souvenir*–, tot i que també es pensa en el mercat local amb vidrieria de decoració, vaixel·la de luxe, nova creació, etc.

Tal com s'explicita a la resolució dictada pel Ministeri, l'interès a declarar «la tècnica del vidre bufat» com a Manifestació Representativa del Patrimoni Cultural Immaterial es deu al fet que aquest ofici, juntament amb els processos, coneixements, productes, instrumental i maquinària associada, així com els espais arquitectònics que li són inherents, presenta un conjunt de valors històrics, immaterials, tecnològics i artístics de gran rellevància per a la cultura espanyola. Dins el con-

Can Gordiola. Foto: Tolo Balaguer.

junt de valors culturals que presenta aquesta manifestació, cal destacar la pervivència al llarg del temps en diversos centres productors, mantenint l'activitat de manera ininterrompuda des de fa tres segles. Al mateix temps, cal destacar la varietat de la producció, que actualment manté els models històrics, al costat de nous dissenys i gran varietat de tipologies.

Tot i aquesta importància històrica i sociocultural, en l'actualitat la viabilitat d'aquesta pràctica es veu amenaçada per diversos factors com la competitivitat de la producció industrial del vidre i altres materials davant aquesta tècnica tradicional. A més, hi ha una manca d'interès per part de les noves generacions, el que provoca una situació de perill a causa de la disminució del nombre de dipositaris o portadors dels coneixements.

La resolució del Ministeri suposa, per tant, iniciar l'expedient per a la declaració com a Manifestació Representativa del Patrimoni Cultural Immaterial d'acord amb el que estableix la Llei 10/2015, de 26 de maig, de Salvaguarda del Patrimoni Cultural Immaterial; obrir un període de vint dies d'informació pública que permet fer alegacions; tramitar el corresponent expedient de declaració de Manifestació Representativa del Patrimoni Cultural Immaterial, d'acord amb el que preveu l'esmentada llei i comunicar la incoació a l'Inventari General de Patrimoni Cultural Immaterial per a la seva anotació preventiva.

La inclusió d'aquesta manifestació a la llista representativa del patrimoni cultural immaterial de la humanitat, tal com s'explicita a l'Article 16 de la Convenció per a la Salvaguarda del Patrimoni Cultural Immaterial de la UNESCO, celebrada a París el 2003, suposa donar a conèixer millor el patrimoni cultural immaterial per tal que se'n prengui major consciència de la seva importància i propiciar les formes de diàleg que respectin la diversitat cultural.

A hores d'ara l'Estat Espanyol té 16 elements o manifestacions incloses a la *Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity*, que s'han anat incorporant entre el 2008 i el 2019 i entre les quals hem de destacar el cant de la Sibil·la a Mallorca (2010); la dieta mediterrània (2013), que assolí la inclusió a partir de la iniciativa conjunta de Xipre, Croàcia, Espanya, Grècia, Itàlia, Marroc i Portugal; finalment, el 2018, els coneixements i

Can Gordiola. Foto: Ara Balears.

Can Gordiola. Foto: IB3.

Can Gordiola. Foto: Med Style.

tècniques de l'art de la construcció de murs de pedra seca, també per iniciativa conjunta de Croàcia, Xipre, França, Grècia, Itàlia, Eslovènia, Espanya i Suïssa.

Ara, tot persistint en aquesta estratègia de col·laboració internacional, es presenta aquest projecte conjuntament amb Alemanya, Finlàndia, Egipte, Jordània, Líban i Síria. No hi vendria malament el suport de l'administració local, insular i autonòmica; una major implicació i un major coneixement des de l'entorn més proper i una oportunitat per mantenir la diversificació econòmica del Pla de Mallorca.

MITJANS LOCALS

Al Pla de Mallorca existeixen publicacions de caràcter local i periodicitat variable que tracten l'actualitat dels diferents municipis.

Clicant al seu logo podeu anar a les seves webs o xarxes socials.

Posa't en contacte amb nosaltres si vols afegir el teu mitjà a aquesta secció.

essaig.cat

Algaida, Pina i Randa

Algaida

Porreres

Porreres

Maria de la Salut

Sencelles

Sant Joan

Sineu

SERRA MAMERRA

Petra

Sa Pobla

Montuïri